

Božična želja

Naj vam zaupam, ki me že poznate:
kako bi rad, da prav na Svet večer
kamele bi na ulice Ljubljane
zanesle
tiste slavne učenjake,
ki našli so pri Jezušku svoj mir.

Seveda bi z darovi obloženi
se šli predstaviti
vsem politikom
pa strokovnjakom z vplivom v vsej deželi,
in bi poročali, kako prispeli so v luči zvezde
na Gospodov dom.

Ob vonju tiste prave črne kave
(morda ob naši ljubi Radenski)
bi še razlagali,
kako so stare in svete bukve
jim prerokovale,
da se gotovo kralj miru rodi.

Priznali bi, kako so Ga spoznali
po znanosti
in po šepetanju zvezd.
Morda bi naši vplivneži se Izbrali
in to, kar Jezušku ni prav, izgnali
iz naših lepih krajev, tudi cest.

Vladimir Kos

(s prisrčnimi pozdravi,
zmeraj hvaležen za Svobodno Slovenijo).

Cecilija Grbec

*Svobodna Slovenija
želi vsem sotrudnikom,
raznašalcem,
naročnikom,
dobrotnikom in
bralcem, tako v
Argentini kot po svetu
in v Sloveniji
blagoslovljen božič ter
sreče v novem letu 1999*

Razstava družinskih jaslic

Ljubljanski nadškof Franc Rode ter županja Vika Potočnik sta v stekleni dvorani atrija ljubljanskega Magistrata 18. decembra odprla razstavo družinskih jaslic, ki jo tednik Kmečki glas letos prireja že devetič, z njo pa želi obogatiti tradicijo izdelovanja jaslic na Slovenskem ter tako prispevati k bogatjenju slovenske kulturne dediščine.

Nadškof Franc Rode je ob odprtju razstave povedal, da jaslice zaznamujejo krščansko zavest že stoletja in da spominjajo na osrednji dogodek krščanske vere, so pa jaslice po njegovem mnenju tudi dogodek radosti in veselja za vse ljudi. Županja Viktorija Potočnik je ob tem poudarila, da bi se morala spet oživeti množičnost izdelovanja jaslic, ki so jih v marsikaterem domu zamenjale kupljene jaslice.

Komisija je med 34 jasličnih skupin nagradila pet razstavljalcev, odprtje razstave je s petjem obogatil komorni fantovski zbor Škofovske klasične gimnazije.

Blagoslovljen, ki prihaja

Pod tem motom nastopa te dni v Sloveniji Zbor solistov iz Argentine, ki prireja meditirane koncerte sakralne glasbe svetovnih klasikov in slovenskih cerkvenih napevov, povezanih z branjem božje besede in duhovnih pisateljev, kakor pišejo sami.

Nastopali so že v cerkvi Marijinega Oznanjenja v Ljubljani, v župnijski cerkvi v Cerkljici, v stolnici v Kopru, v cerkvi Sv. Ivana v Gorici (Italija) in tako dalje, nastopali bodo tudi v stolnici v Ljubljani.

Sam sem se udeležil koncerta v Cerkvi Marijinega Oznanjenja 8. t.m. (pri frančiš-

kanih) ob nabito polni cerkvi in navdušenem poslušalstvu.

Kot nestrokovni laik bi nastop opisal v samih superlativih, tudi zbor (sami solisti), ki ga sestavljajo Cvetka Kopač, Ani Rode, Silvia Bunge, Matija Debevec, Armando Noguera in Luka Debevec Mayer je podajal posamezne točke vzorno. Pri orglah sta sodelovala Gustavo Andrés in Ivan Vombergar.

Božičnemu miru, ki ga oznanja zbor solistov, se pridružujem tudi sam in ga voščim vsem Slovincem v Argentini.

Marijan Schiffrer

Nadškof Rode na TVS

V božičnem pogovoru na Televiziji Slovenija 20. decembra je ljubljanski nadškof dr. Franc Rode med drugim omenil spravo, ki je med Slovenci ena najbolj nujnih stvari. Eden od pogojev za spravo, ki je konkretna stvar, je ta, da tista zgodovinska dejstva, ki so nas delila na dva pola, prenehajo gledati v nekakšni mitološki luči. „Ko bomo znali gledati preteklost skozi prizmo osebnih usod, ko bomo uvideli realnega človeka iz tega ali onega tabora, bo sprava veliko lažje stekla.“

Ob reformi Cerkev na Slovenskem je nadškof navedel, da so slovenski škofje predloge za nove škofije že poslali v Rim, tam pa bodo odločili, koliko jih bo in kje bodo. Priprave na obisk papeža Janeza Pavla II. prihodnje leto v Sloveniji že potekajo in prav gotovo bo ta obisk enako uspešen, kot je bil tisti maja 1996.

Dejal je še, da je Cerkev na Slovenskem precej škode napravil način, kako se ljudi obvešča o razmerah (gozdovi, šolstvo itd.); ter da je ves dnevni tisk enako usmerjen in da izrablja vsako priložnost, da napada Cerkev in krščanstvo kot takšno.

Janez Janša po TVS

Svet Socialdemokratske stranke Slovenije (SDS) je na seji največ pozornosti namenil oceni letošnjih lokalnih volitev. Predsednik stranke Janez Janša je rezultat ocenil za dober, saj so letošnje lokalne volitve bile ugodne za pomladne stranke, ki so nastopale razdrobljeno, kljub temu pa so bile močnejše od strank kontinuitete. Janša je za edino možnost na naslednjih volitvah omenil združitve pomladnih strank, saj bi morale stranke, ki imajo skupna programska izhodišča, sodelovati in delati timsko, ne pa med seboj obračunavati.

Janša je v pogovoru za TV Slovenija tudi ocenil, da je napoved združevanja Slovenske ljudske stranke (SLS) in Slovenskih krščanskih demokratov (SKD) „doslej naj-

bolj resen poskus združevanja dveh strank s skoraj enakim programom“. SDS takšno združevanje pozdravlja, vendar le, če bi s tem nastala močnejša stranka, ki bi zagovarjala nekakšen povzetek dosedanjih programov obeh strank. „Z združitvijo pred volitvami bi socialdemokracija dobila resnega koalicijskega partnerja za naslednje volitve, ob uveljavitvi večinskega volilnega sistema pa bi kasneje lahko prišlo tudi do tesnejših povezav,“ je nadaljeval Janša.

V primeru, da bi se vladna kriza nadaljevala, bi bili tako prehodna tehnična vlada kot tudi predčasne volitve boljša rešitev od trenutne situacije. Vendar pa je za izvedbo predčasnih volitev potrebno najprej sprejeti volilni sistem.

MARKO FINK

*dobitnik nagrade
Prešernovega sklada
za leto 1999*

Predsednik Upravnega odbora Prešernovega sklada Jože Kušar je 17. decembra sporočil, da bosta leta 1999 Prešernovo nagrado prejela skladatelj Alojz Srebotnjak in pesnik Tomaž Šalamun, nagrado Prešernovega sklada pa bodo dobili avtorja animiranega filma Zvonko Čoh in Milan Erič, baritonist Marko Fink s pianistko Natašo Valant, Komorni orkester Slovenske filharmonije, slikar Živko Marušič, pisatelj Jani Virk in avtor videa Andrej Zdravič.

Predlanskim je to nagrado dobil tudi pisatelj Zorko Simčič. Baritonistu Marku Finku za to najvišjo slovensko kulturno nagrado v imenu vseh Slovincem v Argentini čestita Svobodna Slovenija.

STRAN 3:

Božično branje

Zgodilo se je v Sloveniji...

Iz življenja v Argentini

PRIDRUŽITVENI SPORAZUM

Svet EZ in Evropska komisija sta sprejela sklep, da so vsi postopki za uveljavitev pridružitvenega sporazuma EZ s Slovenijo končani, kar pomeni, da bo sporazum v veljavo stopil 1. februarja 1999. Pridružitveni sporazum bo nadomestil sporazum o sodelovanju iz leta 1993 ter začasn timerazum iz leta 1997, ki zajema trgovinski del. Pridružitveni sporazum med drugim nalaga postopno liberalizacijo storitev, postopno uveljavitev prostotrgovinskega območja in tujim družbam z določenimi izjemami daje pravico do enakega položaja, kot ga imajo domače. Kot nalaga njegova priloga 13 (španski kompromis), bo na dan njegove uveljavitve po načelu vzajemnosti zagotovljena pravica do nakupa nepremičnin v Sloveniji tistim državljanom EZ, ki so imeli tri leta stalno bivališče na ozemlju sedanje R Slovenije, po štirih letih pa bodo imeli takšno pravico vsi državljani EZ. S tem bo vzpostavljena trdna pogodbeno podlaga za nadaljnjo krepitev odnosov EZ s Slovenijo.

PRORAČUN SPREJET

DZ je sprejel 16. decembra z 49 glasovi „za“ in 20 „proti“ sprejel splošni del proračuna za leto 1999, ki predvideva odhodke, višje od prvotnega predloga za dobri dve milijardi tolarjev in znašajo 960,7 milijarde tolarjev, prihodki pa znašajo 930,9 milijarde tolarjev in so za 2,1 milijarde tolarjev večji kot v prvotnem predlogu proračuna. Proračunski primanjkljaj je ostal enak prvotno predvidenemu in znaša 29,8 milijarde tolarjev.

Pri glasovanju o dopolnilnih so poslanci praviloma zavračali vse nevladne amandmaje, podprli pa so amandma komisije DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ki dodatno namenja Svetovnemu slovenskemu kongresu 8,6 milijona, Slovenski izseljenski matici 48,5 milijona in Izseljenskemu društvu Slovenija 6,9 milijona tolarjev, s katerim naj bi zagotovili večjo transparentnost pri omenjenih treh proračunskih postavkah.

LUČ MIRU IZ BETLEHEMA

V Ljubljano je 20. decembra prispela luč miru iz Betlehema. Osrednja prireditev je bila v obnovljeni cerkvi sv. Jožefa. Luč miru raznašajo skavti, taborniki in člani mladinskih skupin. Med ljudmi dobre volje po evropskih državah seje mir in preprostost. Pri luči miru gre za simbolično dejanje, ko luč iz Jezusovega rojstnega kraja ponesejo v različne kraje po svetu z željo, da bi med ljudmi utrjevala mir in razumevanje.

SLOVENSKO BOŽIČNO DREVO V BERNU

V švicarski knjižnici za vzhodno Evropo v Bernu, ki deluje v sestavi tamkajšnje univerzitetne knjižnice, je postavljeno „slovensko božično drevo“. Krasi ga večje število dražgoških kruhkov različnih oblik. Tradicija izdelave tega ročno oblikovanega in okrašenega medenega testa izvira iz vasi Dražgoše nad Škofjo Loko. Posebej za Berno jih je izdelala Ana Selan. Ob božični smreki je voščilnica večjega formata z besedilom v nemškem in slovenskem jeziku ter logotipom Slovenija Centra za turistično promocijo Slovenije, ki je omogočil izvedbo te akcije.

ZADNJI ŽUPAN

Po neuradnih podatkih občinske volilne komisije v Horjulu je za edinega kandidata za župana v tej občini Daniela Fortunato (neodvisni) na nadomestnih volitvah v nedeljo glasovalo 95,43 odstotka volilcev.

DEVETI USTAVNI SODNIK

Državni zbor (DZ) je na tajnem glasovanju za zadnje prosto mesto sodnika Ustavnega sodišča izvolil vrhovnega državnega tožilca dr. Zvonka Fišerja. Zanj je glasovalo 46 poslank in poslancev. Njegov protikandidat vrhovni sodnik Janez Metelko pa je dobil 37 glasov, predvsem strank pomladi. Dr. Zvonko Fišer, rojen 1. januarja 1949, je na Državnem tožilstvu RS delal več kot 26 let (torej še pod starim režimom) in je strokovnjak na področju kazenskega prava.

LUKA KOPER

V Evropski zvezi so Luki Koper kljub močnemu nasprotovanju italijanskih predstavnikov uradno priznali status evropskega pristanišča za izvoz avstrijske zelenjave in sadja. Odločitev pomeni, da bo Luka Koper v primeru izvoza omenjenih izdelkov iz Avstrije obravnavana kot luka EZ. Avstrija je vrtnine in sadje doslej izvažala prek severnoevropskega pristanišča Rotterdam.

POSVET Z ZAMEJCI

Komisija DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu pripravila prednovoletni posvet o odnosih Slovenije s Slovenci v sosednjih državah. Na posvet je bilo povabljenih približno 50 predstavnikov osrednjih slovenskih organizacij iz Italije, Avstrije, Madžarske in Hrvaške. Navzoče so med drugim nagovorili predsednik komisije Marjan Schiffrer, predsednik parlamenta Janez Podobnik, zunanji minister Boris Frlec ter državna sekretarka v Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu Mihaela Logar.

KARDELJEVA KONCENTRACIJSKA TABORIŠČA

Slovenija ne more s prevelikim ponosom gledati na dogodke pred 50 leti, ko so v Združenih narodih sprejemali Splošno deklaracijo človekovih pravic. Tedanja jugoslovanska oblast se je pri glasovanju vzdržala, kar je isto, kakor da bi ji nasprotovala, in sicer z argumentom, da koncept človekovih pravic vodi v fašizem. Še pred tem je Kardelj pisal dr. Alešu Beblerju, jugoslovanskemu predstavniku v Združenih narodih, naj doseže, da v to deklaracijo pride poseben člen, ki bi dopustil pravico držav do ustanavljanja koncentracijskih taborišč, če ugotovijo, da je to v interesu ohranitve reda in sistema. V Sloveniji pa še dolga leta - do 1952 - niso izvedeli, da so izvolili v Združenih narodih to deklaracijo.

NOVA METLA?

Dan po lokalnih volitvah, na katerih se je Ljubljana nagnila malo bolj v levo, je voditeljica kadrovske službe ljubljanske mestne uprave obvestila vse uslužbenke, da letos njihovih otrok, tako kot leta zapored, ne bo obiskal Miklavž, ampak da so se odločili za dedka Mraza. Torej tudi Božička ne bo. Na simbolni ravni je sporočilo jasno: nova metla, nova politika, stara levica.

LIBERALNI DEMOKRATI

LDS je iz letošnjih lokalnih volitev izšla kot zmagovalka, saj je dosegla zelo dober in bistveno boljši volilni rezultat kot pred štirimi leti, je poudaril predsednik stranke LDS in vlade Janez Drnovšek. Glede na sedanje strankarske odnose v koaliciji je dejal, da bo LDS dala prednost delovanju sedanje koalicije, vendar le pod pogojem, da bo to uspešno; če ne, bodo v LDS poiskali druge rešitve. Za prihodnje leto se že postavljajo številna vprašanja in dileme, med drugim povezane z delovanjem koalicije in vpeljavo večinskega volilnega sistema.

Hvala Bogu. Vendar en nov činitelj, ki nekoliko popestri argentinski politični oder. Zadnje čase je namreč to področje postajalo precej dolgočasno. Sedaj pa je v provinci Cordoba zmagal peronizem in poživil vlado, streznil opozicijo in odprl nekaj novih vprašanj.

STARA GARDA

Jose Manuel de la Sota bo novi kordobski guverner. Prepričljivo (50% proti 40% okroglo) je premagal radikalnega kandidata in dotedanjega guvernerja (Ramon Mestre). Nihče ni bil presenečen, saj so zadnje dni ankete prepričljivo napovedovale peronistično zmago v eni ključnih provinc (tretja po velikosti in druga po politični važnosti).

Mlajšim je ime de la Sota precej neznan. Tisti pa, ki že nekaj let zasledujemo argentinsko politiko, smo ga že večkrat srečali na raznih krajih. Res je, da se je zadnja leta držal bolj v rodni provinci. A pred leti je bil znan na vsedrjavni ravni, ko je bil eden izmed vodij takomenovane „peronistične renovacije“. Šlo je za neke vrste uporno gibanje, ki je še za življenja Perona prestopilo ozke strukture stranke in nekoliko levo pobarvano iskalo novih poti. Poleg njega so bili tedaj v tej skupini še Grosso, Cafiero in tedanji riohanski guverner - Menem.

Menem je kmalu pozabil levičarsko pobarvanost (pravzaprav te barve nikoli ni jemal resno), a ohranil duh renovacije v tem, da je nastopal proti strankarskim strukturam. V tem svojstvu je dosegel predsedniško kandidacijo leta 89, postal predsednik in ustanovil menemizem. Od renovacije tedaj ni ostalo ničesar.

Usoda drugih je manj poznana: Cafiero je propadel kot predsedniški predkandidat, se zatekel v rodno provinco Buenos Aires in postal senator. Grosso je kot župan mesta Buenos Aires (tedaj ga je še določal predsednik države) zašel v nekatere probleme zaradi obtožb korupcije in nelegalnega obogatitja. Da se zadeva pomiri, se je umaknil v Združene države in se trenutno kaj malo vtika v politiko.

De la Sota pa je nenehno deloval v domači provinci in tudi postal senator. Politično se je držal nekaterih starih načel iz dobe renovacije. V zadnjih časih, v spopadih med Menemom in Duhaldejem je izgledalo, da se nagiba bolj k guvernerju, pa je nenadoma postal eden važnih opor menemizma v notranjosti. V vseh teh letih je večkrat kandidiral za guvernerja. To pot mu je uspelo.

PREVLADALA JE LOGIKA

Provinco Cordoba smo v politično ustavnem oziru opisali že v prejšnji številki. Od leta 1983, ko je nastopila sedanja demokracija, do sedaj jo nenehno vodili radikali. Najprej tri dobe Angeloz, nato Mestre. Lahko bi rekli, da so se kordobčani naveličali vedno iste vladne barve in sklenili, da napravijo spremembo.

Če pa pogledamo nekoliko bolj globoko, je razvidno, da so v ozadju še razni drugi činitelji poleg normalne naveličanosti, ki je prisotna v vseh državah sveta. Po eni strani je bila prva doba guvernerja Mestreja precej konfliktivna. Nastopal je s trdo roko z namenom, da bi v provinci vzpostavil red. Odpustil je večje število državnih uslužbencev, privatiziral razna provincijska podjetja, povišal davke, znižal socialne izdatke. Prvo leto je krepko znižal provincijski deficit, potem pa ga je sploh odpravil. Kot upravnik zasluži najboljši red. V tem je bil uspešen. A vse je delal nadvse avtoritarno. Kdo bo rekel, da je Menem storil isto na državni ravni. Res, a Menem je nastopil v dobi hiperinflacije in zaradi

Tone Mizerit

tega imel zaslonbo naroda, Mestre pa je povrh podedoval še slab sloves Angeloz.

Poleg tega se je od vsega začetka in vztrajno upiral stopiti v povezavo s Solidarno fronto. Ne prošnje, ne pritiski, ne grožnje iz centrale niso spremenile njegovega zadržanja. Zamerila se mu je namreč lokalna fronta, ker ga je prej večkrat kritizirala zaradi vladnih ukrepov. Ko je videl, da mu preti poraz, je v zadnjem trenutku skušal, da bi se kandidat fronte (Humberto Volando) umaknil. A ne krajevna fronta niti celotna povezava se s tem niso strinjali.

De la Sota pa je kaj pametno nastopal. Najprej je volitve ohranil strogo na provincijski ravni (storil je vse, da bi se Menem za časa volilne kampanje ne pokazal v Cordobi). Potem je spretno kazal na vse napake radikalov zadnjih petnajst let in končno obljubljal na levo in desno. Zlasti je pritegnila njegova obljuba, da bo znižal provincijske davke.

VOZ ZMAGOVALCA

Ta izraz je že stara prispevka. V Argentini jo zelo uporabljajo, ko rečejo, da „hočejo vsi na voz zmagovalca“. In res je bila to podoba, ki jo je tudi televizija ponesla širom države. Na tribuni, s katere so peronistični veljaki slavili zmago, ni bilo prostora niti za šivanko. „Nikogar več gor“, so že skoraj obupno klicali, da se je slišalo po televiziji. Le da človek ni vedel, ali se nanašajo na fizično ali na politično plat te zadeve.

Še drug izrek poznamo za te primere: „Zmaga ima mnogo očetov, poraz pa nobena“. Kordobsko zmago si danes laste vsi. Začeni s predsednikom Menemom, pa čeprav je med volilno kampanjo imel „prepovedan vstop“ v provinco. Na tribuni sta poleg de la Sote stala na eni strani Menem, na drugi pa Duhalde. Večina peronističnih guvernerjev je pohitela v Cordobo in na predsedniškem letalu je bilo hrupno slavlje. Lahko bi rekli, da je menemizem danes pijan zmage (kot je bila svojčas Povezava v provinci Buenos Aires), in ni čudno, da se sedaj zopet govori o predsedniškem poizkusu nove mandatne dobe.

A ohranimo vsaj mi hladno glavo in pogledimo, kako res stvari stojijo. Cordoba je svojevrsten primer, ki se na državni ravni lahko ponovi ali pa ne. Najprej je treba pogledati, kako stvari stoje formalno. Tu vidimo, da predsednik Menem niti še ni mogel prevzeti vodstva stranke, ker je Duhalde proti odloku sodnice Servini de Cubria, ki se je končno izrekla za Menema, vložil priziv na sodnijsko zbornico. Ta organ pa sestavlja dva sodnika iz radikalnih vrst. Ni čudno, da so po zmagi v Cordobi menemistični guvernerji strumoma navalili na Duhaldeja, naj enostavno umakne sodni postopek proti Menemu. Guverner je razumljivo rekel, da ne, ker ve, da ne sme popustiti niti za las.

Tako vidimo, da se stvari v peronizmu niso bistveno spremenile. V Povezavi pa tudi niso preveč zaskrbljeni. Iste ankete, ki so napovedale zmago de la Sote, so govorile tudi, da v predsedniški tekmi v provinci prednjači De la Rua. Še več: veseli so, da so bile guvernerske volitve prej, tako se bodo Kordobčani odločili za predsednika brez pritiska lokalnih problemov.

Obenem je s tem porazom kordobskih radikalov Povezava pridobila na moči za pristisk v ostalih provincih, kjer radikalni guvernerji niso hoteli sprejeti združenja s Solidarno fronto, kot je npr. v Rio Negro.

Končno pa so te volitve pokazale, da je kavdizem še vedno živ v teh deželah. Široka neodvisna masa ne voli strank, voli kandidate. Isti, ki so danes volili de la Soto, bodo lahko jutri volili De la Rujo, ne da bi se jim tresla roka.

Večina ohranja izročila.

Bilo je vroče. Poletna vročina je pritisla in ceste so se polnile preznojenih ljudi. Božič. Težko si predstavljaš rojstvo Gospodovo v tej vročini in v velemestu! V izložbah so postavljali umetne smrekice, tu pa tam tudi jaslice, a ni bilo pravega božičnega razpoloženja! Zeleni vrtovi in rože so vse preveč spominjale na poletje. Kdor je mogel, je načrtoval počitnice ali ob morju ali daleč pod gorami in mesto se bo izpraznilo in asfalt se bo mehčal v vročini. Otroci so veseli končali šolo, manjši so nadlegovali starše, kdaj da že odidejo z mestne džungle, večji so si organizirali po svoje. In božič? In Jezusovo rojstvo? Večini je bilo to daleč, le bežno so se spomnili na praznike. Starši so si nabavili pijače, „pan dulce“ in podobno, da s sorodniki malo popraznujejo. Primerjali so cene, ugibali, ali bi spekli asado ali kaj drugega, le redki so se zamislili v veličino svete noči.

Lejla je postavila jaslice, tudi drevesček je bil ob strani. Električne lučke so se prižigale in ugašale. Vedno manj nas je, je resignirana pomislila. Darko še vedno govori o sedmih družinskih članih, čeprav jih že dolgo ni več. Nekateri so pri Bogu, drugi raztreseni sem in tja, včasih se zberejo, pa spet ne.

Da prepodi mračne misli, je vzela v roke Meddobje, kar samo se ji je odprlo pri priljubljeni poeziji:

*So dragi mi gozdi, s snegom pokriti,
so ljubi razori mi, moje steze...
Ko vas ni moč mi jih pozabiti
podobe njih v noči iz sna me bude.*

Na veleposlaništvu smo praznovali spomin na plebiscit

Plebiscit, s katerim smo se Slovenci z veliko večino odločili za samostojno Slovenijo, je bil izveden 26. decembra leta 1990. Ker za nas na južni polobli ta datum ni prikladen za praznovanje, ga je veleposlanstvo praznovalo v sredo, 9. decembra.

Veleposlanik je povabil v svojo rezidenco predstavnike vseh društev in organizacij, tako novonaseljencev kakor predvojnih emigrantov, poleg njih pa še nekaj eminentnih članov obeh skupnosti.

Za začetek so zbrani zapeli slovensko himno, nakar je veleposlanik prof. dr. Janez Žgajnar v nagovoru ob tem državnem prazniku omenil težko pot v zgodovini našega naroda do osamosvojitve, kakor tudi podporo, ki so jo dobili doma od drugih

REZI MARINŠEK

NA ZBRISU

Naslonila se je na odprto okno in se zamislila. Na lipi se je oglašal drozg, mačka se je tiho plazila pod lipo, ali ona je bila daleč proč.

Tudi tam je nekoč stala pri oknu, ptički so brez strahu zobali hrano na okenski polici, ki so jo vsak dan nastavljali mali po maminem naročilu. Bili so lačni in že so vedeli, kdo se jih bo usmili.

Ali Lejla je privlačeval grič, kjer so se sankali drugi otroci. Med njimi je opazila postavno Liziko, ki je držala v naročju njihovega Janezka, s kapico tako pokritega, da se je komaj videl obrazček, ki pa je že opazoval večje in mahal z ročicami. Ja, ja, saj se boš tudi ti sankal, ga je mirila Lizika.

Naglo si je oblekla plašč in tudi sama tekla k njim. Mimogrede je v veži pograbila „čukce“, majhne sani in že na daleč je slišala smeh in krike in opazovala veselje vseh. Še jaz, še jaz, se je oglašala Lizika. Janezka je posadila spredaj in sta šla. Prav ob spodnjem robu griča je bil kolovoz in tam je fantička komaj ujela, da ji ni padel s sani. Spet je začelo snežiti, a nikogar ni zeblo. V prvem mraku so se odpravili domov. Sanke so pustili v veži in vsako popoldne je grič oživel. Ob jutrih so po spluženi cesti tekli v šolo, razredi so bili toplo zakurjeni. Nazaj grede pa se nikomur ni mudilo. Opazovali so zajčje stopinje v snegu, vrane so krakale in pri „ceglanci“, kjer je na lahni vzpetini vedno bril veter in so zato rekli „na zbrisu“, so se smeje obračali proti vetru in pazili, da niso zašli v visok sneg...

In pričele so se božične priprave. Fantje so šli v gozd po mah in smreke, v cerkvi so stale jaslice in na vsaki strani na krožnikih posejano žito. Zvonovi so zvonili, pritrkavali in vabili, med njimi tudi zvon Gabrijel, ki mu je mama botrovala in ga poimenovala po pokojnem bratcu.

In potem? Minila je zima, prišla je pomlad in poletje s čisto Krko in študenti so se odpravili v zavode v druga mesta. In glej! Spet so se približali božični prazniki in petorica je čakala na avtobusni postaji, ali avtobus je prišel tako poln, da niso mogli vanj. Kaj pa zdaj?, je rekel Savo. Kaj bomo čakali večernega? Ivek jo je ubral čez cesto in tam

nekje staknil kočijaža, ki bi jih bil pripravljen za sto dinarjev potegniti domov. Sto dinarjev! so klicali, se zgrazali in šli v vežo bližnje gostilne in vsak je potegnil iz žepa svojo denarnico in so šli. Savo je šel in šel, pa sto dinarjev le ni preštel. Z drobižem skupaj je naštel devetindevetdeset dinarjev. Dinar manjka, je pojasnil kočijažu, ki se je približal s staro kočijo in še bolj starim kljusetom. Postrani ga je pogledal fanta, saj s študenti nikoli ne veš, kaj je res. Naložili so se in kljuse je počasi klampalo. Mraz je vedno bolj pritiskal, zavijali so se v staro konjsko odejo, dekleta so bila že vsa trda od mraza. Vidiš no, se je domislil Savo, saj imam poln kovček umazanega perila, si bomo pa s tistim pomagali. Melita si je tiščala nos, ko so prišle nogavice na vrsto. Zinka in Lejla pa sta si jih korajžno natikali kar čez snežke. Stenilo se je in v trdi temi so se približali mestecu. Kočijaž ni hotel nič slišati, da bi jih potegnil prav do doma. S težavo so se skobacali na tla. Zinka se je poslovila, čakalo jo je še kos poti, tudi drugi so se počasi približali domu. Mama jih je veselo začudena sprejela. Mislija je, da so odložili prihod za naslednji dan. Skuhala jim je vina s sladkorjem in počasi so se ogreli.

Če mi bo donna Anita dala čokolado, se je domislil Ivek in grozeče pogledal brata, gorje se ti, če mi jo boš spet pojedel! Donna Anita, mati priznane šivilje, je imela svoje „viteze“ in Ivek je bil med njimi. Savo je skril nasmeh, pa saj so vsi vedeli, kako je nor na skladkarje.

Drugo jutro so okrasili smreko in Ivek je dokončal jaslice. Vse je žarelo v lučkah, vse je že čakalo svetega večera. Spet je snežilo in vse stanovanje je bilo prežeto božičnih dišav in vzdušja.

Na sveti večer je Ivek še prižgal lučko za stajico, zbrali so se pri jaslicah in molili. V sobi, kjer je stala smreka, vsa okrašena v lučkah, so ugasnili sobno luč in Lejla je prevzel občutek resnične svete noči. Zapeli so nekaj božičnih pesmi in Savo je opazoval koliko piškotov in sladkorčkov visi raz vej.

Večji so odšli k polnočnici. Z vseh strani so se bližali ljudje k Božjemu Detetu, s hribovitih vasi, kjer so si v gozdu svetili z baklami, so ogorke potem v nižini metali v sneg. Zvonovi so milo pozvanjali, cerkev se je napolnila in petje, molitev in nadihana

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE!

cerkev je vse navdajala s skrito slovesnostjo. Duhovnikov glas je danes zvenel slovesno, ubrano. Vsi so bili pri malem Jezuščku in On je bil pri njih.

Molče so se vrnili domov in drugo jutro, že pozno, ko se je mama vrnila od maše, jih je zbudila in pocepali so k mizi in mama jih je vesela gostila. Potem pa so prišli na vrsto prijatelji in prijateljice.

Samo pogled, kako hitro minevajo dnevi! Melita se je gubila dolgo pesnitev, ki jo je imela za božično nalogo. Savo je poučeval sosedovega Janeza in najmlajši so se sankali kar na dvoriščni lahni vzpetini. Podstrešje je mirovalo, bilo je premrzlo za pohode, doma so zaklali prašiča, ogromnega kot vedno in Lejla je delila koline sosedom. Za novo leto so se večji naplesali pri organistu, nikomur ni bilo dolgčas.

Še Tri kralje so dočakali in pokovci so si pripravili veliko zvezdo in tudi sami oblečeni v Kralje hodili od stanovanja do stanovanja in sprejemali darila. Medtem je mama pregledala perilo in ugotovila, da je Savo spet zrasel in bo spet naročala šiviljo.

In prišel je dan odhoda. Z melanholijo so se ozirali po vseh in vsem dragim. Dolge ledene sveče so visele raz streh, spet je snežilo, mama jih je založila z obvezno potico in pečeno kokošjo, jih prekrizala in so odšli. Na vogalu pred parkom se je Lejla še enkrat ozrla na ljube zidove, na dom, ki ji je bil tako drag. In sneg je padal in avtobus je naložil študente s prtljago in spet se bodo v šoli znašli s sošolci z različnih vetrov.

Vseevropski koridorji

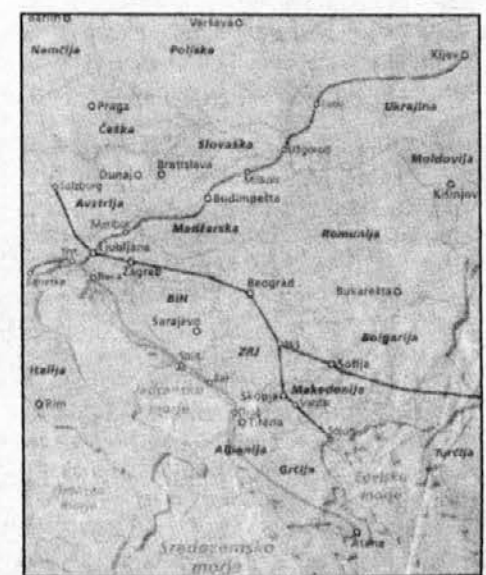
Deseti vseevropski koridor so potrdili junija lani na panevropski prometni konferenci v Helsinkih. Glavna veja bo potekala iz Salzburga preko Beljaka, Karavank, Ljubljane, Zagreba, Beograda do Niša, kjer se bo razcepila na smer proti Turčiji (Istanbulu) in Grčiji (Solunu).

Grki pa predlagajo takoimenovano dalmatinsko avtocesto. Povezovala naj bi Benetke, Trst, Reko, Split, Dubrovnik, Bar, Drač in Atene.

Že leta 1994 pa je bil na panevropski prometni konferenci v Atenah potrjen peti evropski koridor od Barcelone do Kijeva. Skozi Slovenijo bo glavna veja potekala od Kopra do Ljubljane in meje Slovenije z Madžarsko. Od tam se bo nadaljevala do Budimpešte, meje med Madžarsko in Ukrajino do Užgoroda, Lvova in Kijeva. Koridor bo imel dve stranski veji. Prva se bo na meji med Madžarsko in Hrvaško odcepila nazaj proti Zagrebu in pristanišču Reka, druga pa bo šla do Slovaške.

Memorandum o koridorju so podpisale vse države skozi katere bo potekal (Italija,

Slovenija, Madžarska, Slovaška in Ukrajina), razen Hrvaške, ki zahteva povezavo med pristaniščema Trst in Reka, da bi bilo reško pristanišče enakovredno s koprskim (imelo bi povezavo z Evropsko zvezo).

Slovencev iz tedanje Jugoslavije.

Nato so se povabljeni zadržali še dalj časa v prijetnem razgovoru med seboj in z veleposlanikom in drugimi predstavniki Slovenije.

Dobro se še spominjamo, s kakšnim navdušenjem smo rojaki v Buenos Airesu in vsej Argentini poskušali vsaj simbolno podpreti ta plebiscit. Nabrali smo skoraj 1500 podpisov med starimi in novimi naseljenci.

Dobo se spomnim, kako sem v imenu naše skupnosti predstavil te podpise tedanjemu predsedniku parlamenta dr. Bučarju, nato pa v spremstvu slovenske televizije volil - rekel bi v imenu vseh Slovencev v Argentini - tudi osebno.

Tine Debeljak

Zbornik člankov in dokumentov „TEMNA STRAN MESECA“

Temna stran meseca s podnaslovom Zgodovina totalitarizma v Sloveniji od 1945 do 1990 je zbornik člankov in dokumentov, ki jih je uredil pisatelj Drago Jančar, predstavlja pa plod enoletnega dela širše skupine slovenskih intelektualcev in razumnikov. Knjigo na 850 straneh, od teh 460 strani slikovnih in pisnih dokumentov, je izdala založba Nova revija.

Urednik Jančar z najožjim sodelavcem zgodovinarjem dr. Vaskom Simonitiem uvodoma osvetljuje obraz totalitarizma. Prispevki drugih sodelavcev so razvrščeni v vsebinske sklope: Poboji, kratenje človekovih pravic, nasilne razlastitve, procesi, prepovedi, Zaporji, Partija in Tigrovc, Svinčena leta, Zadeva 57, Šola, cerkev, emigracija, zamejstvo, Ideologija proti umetnosti, Iskanja, premisleki. Na niz vsebinskih sklopov je razdeljeno tudi bogato dokumentarno gradivo, ki najbolj verodostojno priča o obravnavanih dogodkih.

Zbornik so na svetovni dan človekovih pravic 10. decembra v Klubu Nova revija, v navzočnosti številnih živih prič dogajanj na „temni strani meseca“, predstavili direktor in glavni urednik založbe Nova revija Niko Grafenauer, Drago Jančar, Vasko Simoniti in drugi avtorji. Obdelava v zbornik zajetih tematik po Jančarjevih besedah še čaka na obdelavo zgodovinarjev, medtem ko je slovenska literatura na svoj način te dogodke že opisala ali reflektirala. O „temni strani meseca“ nameravajo avtorji projekta „še naprej govoriti“, o njej pa bi se po Jančarjevem prepričanju vendarle moral izreči tudi slovenski parlament.

Avtorji France M. Dolinar, Marjan Drnovšek, Niko Grafenauer, Drago Jančar, Ivo Jevnikar, Milko Mikola, Jože Pučnik, Alenka Puhar, Vasko Simoniti, Janez Suhadolc in Aleksander Zorn - in založba zbornik posvečajo, tako kot razstavo z istim naslovom v Muzeju novejšje zgodovine, „vsem žrtvam komunistične diktature in njenega totalitarnega sistema v Sloveniji, imenovanim in neimenovanim, znanim in neznanim, v čast živim in v spomin mrtvim“.

Jančar v uvodnem besedilu Temna stran meseca med besedami navdušenja v Slovenskem poročevalcu nad govorom maršala Tita 26. maja leta 1945 v Ljubljani „prebere“ tudi „zlo prerokbo, napoved uničevanja notranjih sovražnikov“. „Danes najdeni dokumenti in vsa pogostejša pričevanja iz različnih koncev Slovenije dokazujejo, da se je v času zanosnih besed že začelo najstrašnejše pobijanje neoboroženih ljudi v slovenski zgodovini,“ piše Jančar in obenem ugotavlja, da je vsekakor dokazano, da so neposredno po osvoboditvi sle-dili „strahotni masakri neoboroženih vojnih ujetnikov in z njimi izstanovanj odvečenih civilistov, metanje trupel v tankovske rove okrog Celja in Maribora, v rudniške jaške okrog Hrastnika, v primorske fojbe in v strašna brezna Kočevskega Roga“. Najmanj 12.000 ljudi. Kmetje, dijaki, izobraženci, ženske in otroci. Vsak posebej, vsak s svojim imenom in priimkom, vsak s svojimi upi in sanjami. Maščevanju je sledil „strah kot program“, piše Jančar in se naveže na usodo misleca Edvarda Kocbeka, pisca novele Temna stran meseca, povojne procese in druge pojave porajajočega se „nacionalnega komunizma“. „Ustvarjena je bila nevidna mreža plazečega se strahu, oportunitizma in ponižanj,“ ocenjuje Jančar, ki v sistemu zastraševanja vidi neko zakonitost. Kot je dejal na predstavitvi, bi se ob pregledovanju objavljenih dokumentov marsikaj komu danes zdelo celo smešno, če ne bi bilo usodno za posameznika.

Ob koncu 60. let se je pritisk in prvotni val nasilja zmanjševal, skozi 70. leta pa spet stopnjeval. „Danes je komu težko dopovedati, da je bil tudi to čas totalitarizma,“ meni Jančar. Priznava, da človek rad pozabi na hude stvari, še lažje hude stvari, ki so jih preživeli drugi, a pri tem polemizira z miselnostjo, da pravzaprav „ni bilo tako hudo“; skratka: „Izgovorov za to, da bi priznali, kako je vsa družba in velika večina njenih posameznikov padla prav na izpitu solidarnosti, ne bo nikoli zmanjkalo. To je tisto, zaradi česar se bo dedščina

komunistične represije še dolgo držala“. Jančar nas prepričuje, da je za razumevanje tega obdobja treba videti in misliti posamično človekovo usodo, pri tem pa nasuje vrsto osebnih izkušenj in srečanj z „zamočanimi“ osebami, v prvi vrsti kulturniki. Izpelje sklep, da je bil „poleg strahu najmočnejše orožje totalitarizma prav molk“.

Jančarju se izenačevanje nacizma in komunizma zdi „prehuda simplifikacija“, vendar pravi: „Komunizem je bil drugačen od nacizma in fašizma. Toda bil je totalitarizem. O tem ni dvoma.“ Zakonitost tega totalitarizma je bila v tem, da je imel „napako vgrajeno v sebi“; zrušila ga je prav lastna natura. Tudi iz vednosti o zablodah komunizma in slehernega totalitarizma pa raste jasna zavest o demokraciji.

Zgodovinar Simoniti analizo totalitarizma začneja pri boljševizmu v Sovjetski zvezi, ki se je razpredal v države vzhodne Evrope, nekatere azijske, afriške države in latinskoameriške države, nadaljuje pa s „prispevkom“ slovenskih komunistov k zgodovini boljševističnega nasilja. Podrobneje izrisuje delovanje tajne politične policije (OZNA/Udba/SDV) v povojnem času in posledice popolne partijske prevlade v vseh porah življenja. V sklepnem delu uvodnega razmisleka ob posameznih primerih ponazarja delovanje totalitarnega sistema še v 80. letih. Vse do njegovega konca je namreč obstajala možnost uporabe represivnih ukrepov proti ideološkim sovražnikom (tajna zakonodaja in predpisi, tajna politična policija in podobno).

V posebnem besedilu nosilec projekta Drago Jančar razloži še, „čemu ta knjiga, čemu razstava“. Povod je bilo povabilo Muzeja novejšje zgodovine, naj zbere sodelavce in v Cekinovem postavi svojo vizijo alternativne razstave novejšje slovenske zgodovine. Stvar, ki se je začela humorno, se je razvila v resnejši projekt, je na predstavitvi povedal Jančar. Spomnil je tudi, da so poslanci v slovenskem parlamentu lani na današnji dan z večino glasov zavrnili predloženo resolucijo o protipravnem delovanju komunističnega totalitarnega reži-

ma v Sloveniji in opravili razpravo, ki bo v zgodovini obveljala za nečastno, necivilizirano in nevredno meril evropske demokracije. Zato bistveni razlog za osvetlitev temne strani meseca ni samo pomanjkljivo zgodovinsko, temveč „ledena gora preteklosti, ki nam hoče še naprej vladati; tudi zato, ker je nočemo videti; in kdor je ni hotel videti doslej, je najbrž ne bo videl tudi potem, ko bo odšel z razstave ali odložil knjigo“.

V zborniku Jože Pučnik piše o množičnih povojnih pobojih, Milko Mikola o povojnih nasilnih razlastitvah premoženja v Sloveniji, Lovro Šurm o kratenju človekovih pravic in temeljnih svoboščin v Sloveniji v obdobju 1945-1990, Tamara Griesser-Pečar o procesih proti duhovnikom in redovništvu po maju 1945, Marjan Horvat o prepovedi in zaplenbi tiskane besede v Sloveniji 1945-1990, Ivo A. Stanič o povojnih političnih zapornikih na Slovenskem, Andrej Ap-lenc o Golem otoku nekdanj in sedaj, Aleš Gabrič o povojni usodi tigrovc, Viktor Blažič o svinčenih letih, Niko Grafenauer o zadevi 57, Andrej Vovko o učilnicah na temni strani meseca, Justin Stanovnik o učitelju Vinku Guni, France M. Dolinar o katoliški Cerkev v Sloveniji po drugi svetovni vojni, Marjan Drnovšek o odnosu partije do slovenske emigracije, Ivo Jevnikar o razdeljeni manjšini.

K poglavju Ideologija proti umetnosti so svoja analitična besedila prispevali Aleksander Zorn (Črna stran meseca), Aleš Berger (Vitimil Zupan), Andrej Inkret (Primer Kocbek), Milček Komelj (Socialistična ideološka indoktrinacija in povojna slovenska likovna umetnost), Ivan Klemenčič (Glasba in totalitarna država na Slovenskem). Za razdelek Iskanja, premisleke in objavljenih slik, Vinko Ošlak - Kako preživeti zasledovanje, Ivo Žajdela - „Z zgodovino naj se ukvarjajo zgodovinarji“, Bernard Nežmah - Esej o zgodovini svobode izražanja v množičnih medijih v osemdesetih, Ali Žerdin - Pankrti poznega socializma.

MARKO KREMŽAR

OB UVODU V ČRNO KNJIGO

Avtor ugotavlja: „Od dvajsetih do petdesetih let so komunisti po vsem svetu in poleg njih še mnogi drugi ploskali Leninovi in Stalinovi politiki, da so si skoraj polomili roke.... V letih petdeset do sedemdeset so drugi stotisoči kadili „Velikemu krmarju“ kitajske revolucije in prepevali o zaslugah... kulturne revolucije. V novejših časih jih je mnogo, ki so si čestitali, da je Pol Pot (v Kambodži) vzel oblast v roke. Mnogi se izgovarjajo, da 'niso ničesar vedeli'. Res ni bilo lahko vedeti, ker so komunistični režimi imeli tajnost za eno od posebno priljubljenih metod obrambe,“ pravi pisec, a dodaja, da je bilo nepoznanje neredko le posledica slepote, ki jo je povzročilo borbeno razpoloženje. „V štiridesetih in petdesetih letih je bilo nedvomno precej od teh dejstev že poznanih. In zdaj, ko je veliko nekdanjih priljubljenih kadilničarjev na tihem in neopazno zapustilo svoje malike, kaj naj rečemo o globoki nemoralnosti teh duš, ki so odstopile od svojih javno zavzetih stališč, na skrivaj, ne da bi potegnili iz tega kak zaključek?“ (25)

Ob temu neodgovorjenemu vprašanju francoskega avtorja se nam vsiljuje drugo: kaj naj rečemo o narodu, kjer je vrh nekdanje politične elite čez noč in brez slehernega priznanja odgovornosti in brez obžalovanja prizadetih krivic odstopil od stališč, ki jih je še nedolgo tega vsiljeval

rojdom s prisilo, pa mu volilci s svojimi glasovi še vedno izrekajo zaupanje? Ali gre pri tem, kot pravijo nekateri, za moralno ali za intelektualno okvaro prizadetih duš ali morda le za preveliko odvisnost od sredstev javnega obveščanja, ki jih imajo v svojih rokah še vedno stari totalitarci in njih nasledniki?

PRIKRITI SOKRIVCI POLITIČNIH ZLOČINOV

„Leta 1969 je zapisal Robert Conquest, eden prvih raziskovalcev komunističnega terorja: 'Dejstvo, da je toliko ljudi odobravalo Veliko čisto (Stalinovo), je bil brez dvoma eden od dejavnikov, ki so Čistko omogočili. Sodni procesi (v SZ) so vzbudili na Zahodu le malo zanimanja, razen kolikor jih niso odobraval nekateri mednarodni in zato pred javnim mnenjem 'neodvisni' komentaristi. Ti bi morali, vsaj do neke mere, sprejeti nase odgovornost kot sokrivci za te politične zločine.'“ (25,26)

Vprašanje je, „kakšna slepota je silila komuniste v Evropi, ki vendar niso bili pod neposrednim pritiskom NKVD (sovjetske politične policije), da so vztrajali pri petju hvalnic (sovjetskemu) sistemu in njegovega šefa?... Ali je za opravičevanje tega organiziranega in sistematiziranega zla dovolj ugotovitev, ki jo ponavljajo za Marti-

nom Maliom še drugi, ko govorijo o „paradoksu velikega ideala, ki je privedel do velikega zločina?“ (27)

Mislím, da so bili veliki ideali prej uspešno propagandno sredstvo za gibanje množic kakor glavni nagib za konkreten zločin. Zločin je pomenil za graditelje partijskih kadrov tisti most, katerega je bilo treba podreti, da je človek, ki ga je po naročilu zagrešil, ostal privezan na njihovem bregu. Ne bi se čudil, če bi psihologi kdaj ugotovili, da sta se za velikimi zločini komunističnih partij skrivala pohlep in slaba po neomejeni oblasti, po prvih zlih dejanjih pa neredko strah. Strah je rodil molk, ki po velikem delu družbe, katere je prenašala skozi generacije nasilja totalitarizma, odmeva do današnjih dni.

STRAH PRED NASILJEM IN PRED SVOBODO

Cvetan Todorov nam ponuja drug veljaven odgovor na gornji paradoks: „Prebivalec zahodne demokracije želi verjeti, da je totalitarizem povsem tuj normalnim človekovim težnjam. Če bi bilo to res, se totalitarizem ne bi obdržal toliko časa in ne bi potegnil za seboj toliko ljudi. Nasprotno, gre za stroj, ki je presenetljivo uspešen. Komunistična ideja predstavlja podobo boljše družbe ter nas poganja v tej smeri in mar ni del človekove narave želja preobraziti svet v imenu nekega ideala? (...) Poleg tega komunistična družba vzame človeku odgovornost: vedno so „oni“, ki odločajo. Konec koncev je odgovornost breme, ki

postane velikokrat pretežno. (...)

Privlačnost totalitarnega režima, ki jo nezavestno čutijo številni posamezniki, izhaja iz bojazni pred svobodo in pred odgovornostjo, kar razloži popularnost vseh avtoritarnih režimov. To je znana teza Erica Fromma... ali kot je rekel Boecij, obstaja tudi prostovoljna sužnost.“ (27)

Ob teh vrsticah se lahko vpraša slovenski bralec, če nima kontinuiteta na vrhu slovenske oblastne strukture podobnih psiholoških razlogov? Ali se del slovenskih volilcev v resnici svoje svobode boji in jim zato nekaj prikritega avtoritarizma prija? Ali ne gre morda za neizrečeno željo, naj še naprej odločajo „oni“, da se le rešimo težke in neprijetne odgovornosti? Morda.

Nadalje ugotavlja avtor, da „sokrivci tistih, ki so se predali prostovoljni sužnosti, ni bila vedno abstraktna in teoretična. Preprosto dejanje sprejemanja in širjenja propagande, katere namen je bil zakriti resnico, je kazala in kaže na aktivno sokrivstvo. Kajti objavljanje dejstev je edino sredstvo, čeprav tudi to ne vedno uspešno...“ - proti množičnim zločinom, storjenim v tajnosti, daleč od zvedavih pogledov.“ Da je to res, lahko sklepamo iz prikritega strahu, da bi resnica prišla na dan še zdaj po več kot pol stoletja, ki ne obdaja le nekdanjih povzročiteljev terorističnih dejanj. Prav ta strah, ki je verjetno eden od razlogov za napadalnost tudi nekaterih na videz neobremenjenih, pa je moralni virus, ki to skrivno družbo pri polni zavesti neizogibno razkaja.

Nadaljevanje prihodnj

San Justo

V nedeljo, 6. decembra, je bil zaključek šolskega leta Balantičeve šole. Pred mikrofonom je stopila gospa Lučka Uštar in pozdravila navzoče, ki smo napolnili vso dvorano ob pogrnjenih mizah.

Nato so otroci iz vrta predstavili sejem. Korajžno je Andrejček napovedal, kaj vse bomo lahko videli tam: plesalce, sladokarja, prodajalce... Zanje je bil nastop preprosto igranje, sploh niso poznali treme. Učenci prvega in drugega razreda so imeli na skrbi prizor z naslovom *Mati narava*. Vrstili so se letni časi in z njimi vse, kar se dogaja v naravi: let metuljev, zimsko spanje medvedov, padanje listja, rast cvetlic, pojava deževnih kapelj, žab in zajčkov.

Tretji in četrti razred sta uprizorila pravljično *Volk in sedem kozličkov*. Ti majhni otroci so se čisto vživeli v svoje vloge. Kozlički so se lepo igrali, dokler niso zaslišali trkanja na vrata. Bil je pogumni volk. Ostali otroci pa so bili posrečeni v zboru kozličkov.

Otroci petega, šestega, sedmega in osmega razreda so pa zaigrali igrice *Mirko in abeceda*. Nagajivemu Mirku nikakor ni šla v glavo abeceda vse do takrat, ko so se mu med spanjem na različne načine šaljivo predstavile vse črke. Vsi otroci so preprič-

ljivo odigrali svoje vloge.

Za vsak prizor je Tone Oblak pripravil scenski prostor tako, kot so si ga zamislile učiteljice. Vse je bilo prekrasno! Naše učiteljice so se izkazale kot odlične režiserke. Vsak nastop je bil pripravljen z veliko ljubeznijo do otrok in do slovenskega jezika. Marjan Grilj se je zahvalil staršem za celoletno sodelovanje. Voditeljica šole Angelca Klanšek pa je podala svoje občutke ob opazovanju otrok in dala napotke za počitnice. Poudarila je, da je v družinah potreben pogovor v slovenskem jeziku, starši in otroci pa naj beremo slovenske knjige. Katehet Toni Bidovec je rekel, da so bile najlepše maše tiste, pri katerih so peli otroci. Priporočil je molitev in napovedal taborjenje ministrantov.

Osmošolci so se poslovili od učiteljev, gospodična Angelca pa se je poslovila od osmošolcev. Vsakemu je podarila knjigo v spomin.

Po kratkem odmoru so angelčki zaplesali in naznanili prihod sv. Miklavža. Otroci so ga že težko čakali. Žal pa so prišli tudi parkeljni, ki so topli.

Tako lep zaključek nam bo ostal vedno v spominu.

K.J.Q.

V Rožmanov dom — dokler je še čas

Celodnevno prijateljsko srečanje v Rožmanovem domu — zadnje v tem letu — je bilo na Miklavžovo nedeljo, 6. decembra. Lepo število zvestih prijateljev in dobrotnikov Doma je kaj kmalu napolnilo zavetiščne spodnje prostore. Mašo je daroval dušni pastir Tone Bidovec med ubranim ljudskim petjem z spremljavo na orglah domovalke ge. Nerine. Takoj po mašnem bogoslužju je spregovoril navzočim predsednik Doma Peter Čarman. Povedal je med drugim naslednje:

„Število stanovalcev v Rožmanovem domu se je z vstopom novega zakonskega para povečalo na 19 oseb. Na razpolago so trenutno še štiri sobe v prvem nadstropju. Opozorjam ponovno na dejstvo, da v naši zdruški skupnosti z leti število osamljenih in izčrpanih rojakov iz dneva v dan občutno narašča. Večina njih živi v svojih lastnih domovih, v katerih so preživeli dober del svojega življenja.

Vsi potrebni rojaki lahko najdejo v Rožmanovem domu toplo domače zavetje, s samostojnimi sobami in v prijetnem nara-

vnem okolju. Prizadevamo si uveljaviti težnje sodobne socialne vede o starostnih pojavih! Uresničiti hočemo pogoje, da naši varovanci ne bodo samo čakali smrti, ampak preživeli s smehljajem in dostojanstvom zadnja jesenska leta!”

Po zaključnih besedah predsednika, so se navzoči pomaknili h pogrnjenim mizam v notranje in vrtno prostore zavetišča, kamor so hrške strežnice že pričele nositi prve obroke okusnega kosila. Razvnel se je priskrben pomenek in obujanje spominov med znanci in prijatelji. Začele so se tudi znane domoljubne pesmi nekdanjih preživelih bojevnikov. Porodila se je želja, da bi se obnovilo prepevanje domačih narodnih pesmi, kot je bila v navadi prva leta obstoja Doma. Da, tudi za to bo v bodoče poskrbljeno!

Pripomniti je še treba, da je izredno ugodno in prijetno osvežujoče hladno vreme poleg številnih požrtvovalnih prostovolj in prostovoljcev, vsekakor tudi pripomoglo h tako lepo uspehi celotni prireditvi.

Odbor Rožmanovega doma

Skupina slovenskih zdravnikov po svetu na simpoziju v Ljubljani. Od leve: Jure Bajuk, Jože Bernik (predsednik SSK), Peter Hafner, Marija Bernik, Jana Podobnik (tajnica SSK), Marko Križ, Carmen Zapota, Marija Lourdes Mulc in Franci Mulc.

10. deželni kongres SSK

V Trstu se je 12. decembra zaključil 10. deželni kongres stranke Slovenske skupnosti (SSK). Deželni tajnik **Martin Breclj** je v svojem poročilu med drugim govoril o aktualnim problemih:

Rešeni sta bili samo vprašanji priznanja dvojezične šole v Špetru v Benečiji in ratifikacije spomenice o priznavanju diplom med Italijo in Slovenijo. Vse ostalo še čaka na ustrezno rešitev: vprašanja zajamčenega zastopstva za predstavnike manjšine v izvoljenih telesih, vidnosti televizije RAI v slovenščini v videmski pokrajini, obnovitve konvencije za televizijske sporede v slovenščini in priznanje Sindikata slovenske šole.

Pomemben del svojega poročila je Breclj posvetil zakonskemu osnutku za zaščito slovenske manjšine, ki bo sedaj v obravnavi v rimskem parlamentu. To besedilo je treba popraviti v glavnih točkah: zaščitne norme bi morale veljati na celotnem ozemlju, kjer je manjšina zgodovinsko prisotna, se pravi v vseh 36 občinah v tržaški, goriški in videmski pokrajini. Ozemlje občin v videmski pokrajini, v Kanalski dolini, Reziji, Terski in Nadiški dolini naj se zaradi težkih gospodarskih razmer proglasi

za nerazvito, da bi prejelo izredne državne podpore. Vlada naj v šestih mesecih izdela norme, ki naj tako spremenijo volilno zakonodajo, da bo dejansko zajamčena izvolitev po enega predstavnika manjšine v obeh vejah parlamenta.

Razpravljalci so še menili, da se zahtevam po pravičnem zaščitnem zakonu ne sme odpovedati in pristajati na minimalistična stališča ter da je treba vztrajati na zahtevah po vrnitvi Narodnega doma in drugih nepremičnin.

Delegati so izvolili novo vodstvo: novi deželni tajnik je odvetnik Andrej Berdon, podtajnik Damijan Terpin, medtem ko deželni predsednik ostaja Bernard Špacapan, nova deželna podpredsednica stranke pa je Maja Lapornik.

NA FIDŽI BREZ VIZUMA

Državljanji Republike Slovenije odslej ne potrebujejo vizumov za potovanja v Republiko Fidži. Gre za enostransko odločitev Republike Fidži. Zanima nas, koliko Slovencev bo preživelo svoje počitnice sredi Oceanije?

CASEROS Y SU GENTE, Nuestros artistas

Las manos de José Žerovnik

Las manos de don José Žerovnik — el pacífico vecino de la calle Hornos — son fuertes y sensibles. Esas manos. Las que alguna vez empuñaron bayonetas en los infiernos de la guerra son las mismas que trabajan serenamente la madera para crear delicadas obras de arte.

No es lineal la historia de don José. Nació en el año '24, en Vodice, pueblo casi alpino ubicado en Eslovenia.

Allí despertó su vocación: el dibujo. La escultura... Cuando adolescente, bajo la tutela de un maestro, se inició con las fantasías de un cincel.

Después la guerra. Y esas manos acostumbradas a despertar duendes, se enrojecieron por la locura bélica.

Al finalizar la guerra, junto a su familia, debió exiliarse a un campo de refugiados en Austria.

El joven esloveno fue mejorando su técnica artística y nutriendo sus conocimientos visitando las soberbias catedrales medievales. El arte sacro fue inundando su espíritu creador. En tanto, su corazón era agitado por una bella paisana que trabajaba en una imprenta instalada en el campo de refugiados.

En el año '49 los Žerovnik llegaron a la Argentina en busca de paz y progreso.

José llegó a Caseros contratado por la mueblería 'Gándola' que estaba ubicada en Urquiza y Olavarría. Allí se destacó como tallista en línea provenzal.

La vida comenzaba por fin a sonreírle, especialmente, cuando sus creaciones artísticas empezaron a ser solicitadas por iglesias y santerías de todo el país. Sus esculturas religiosas fueron y son solicitadas desde Brasil, Chile, Uruguay, Paraguay, Venezuela, Ecuador...

- Cómo definiría su estilo, José?

Es un estilo centroeuropeo donde las imágenes son más humanas, más expresivas, tienen más movimiento.

- Cuáles son los materiales que utiliza?

Todos los posibles: yeso, arcilla, mármol, pero fundamentalmente cedro paraguayano con un estacionamiento, por lo me-

nos, de tres años.

- Cuáles considera sus obras más logradas?

No podría decirlo, creo que todas reflejan algo especial... me gustan mucho las que están en la parroquia de San Bernardo, son catorce esculturas. Aquí, en Caseros, todas las iglesias tienen obras mías, especialmente, en la Medalla Milagrosa... la imagen que se lleva en procesión en las fiestas patronales de La Merced también es obra mía.

- Cuales son las imágenes que mayormente le solicitan?

El Cristo crucificado, el Vía Crucis, la Asunción de la Virgen. Los santos latinos: San Cayetano, San Francisco...

- Cómo inicia una obra artística?

Primero empiezo a investigar la vida del personaje para comprender sus actos, su espíritu, su vida; luego, empiezo a trabajar la madera.

- Dónde trabaja?

En el taller que tengo en el fondo de casa... como estoy en casa puedo trabajar todo el tiempo que quiera. Cuando era más joven trabajaba 14 ó 15 horas diarias; ahora, un poco menos porque me canso...

- Se lo ve saludable...

Soy sano... siempre creí que por todo lo que pasé en la guerra: el frío, el hambre, los pies siempre en el agua... me iba a jorobar en la vejez, pero la verdad, ni siquiera tengo reuma.

- A que debe su fortaleza?

A estar permanentemente trabajando, ocupado en hacer cosas...

- Volvió a su pueblo?

Hace cinco años, hice un monumento en homenaje a los caídos en la segunda guerra mundial.

José ha recibido muchos reconocimientos por sus creaciones.

El hombre tiene el título de Master Trade Man, otorgado por la Assembly Center Office. Todo lo logró con sus manos. Esas manos que pelearon por su vida, que liberaron duendes y que ahora acarician las cabecillas de sus ocho queridos nietos.

Pisali smo pred 50 leti...

Koledar Svobodne Slovenije za leto 1949

Te dni je izšla prva knjiga, ki so jo v novem svetu izdali slovenski novonaseljenci: Koledar Svobodne Slovenije. S Koledarji se je začela slovenska knjižna tradicija, brez koledarja ne more že več kot sto let izhajati slovenski človek, in koledar začne tudi našo književnost v Argentini. ... Zdaj ga imamo pred sabo: 192 strani revijalnega formata v drobnem tisku z mnogimi slikami in z več kot sedemdesetimi članki ... najoriše samo kratek pregled njegove vsebine in ureditve, kakor so gradivo zbrali in uredili uredniki Miloš Stare, Ruda Jurčec, Jeremija Kalin (Tine Debeljak, op. ur.) in Joško Krošelj...

Tak je ta prvi Koledar v novem svetu,

prva knjiga novonaseljencev, v večini posvečena likvidaciji begunstva, zaključkov naših spominov na kampe in morja. Od Koledarja je odvisno, če bomo mogli z listom „Svobodna Slovenija“ preiti na tednik. V Svobodni Sloveniji in v vsakodnevem njenem Koledarju imejmo svojo najtrdnjšo duhovno zvezo.

POLNOČNICA

bo v spodnji cerkvi Sv. Roze, Pasco 408. 25. decembra ob 23. uri bo slovenski Božič v Radio El Mundo. Pevski zbor slovenskih beguncev bo zapel nekaj najlepših slovenskih božičnih pesni.

Svobodna Slovenija št. 25, 15. 12. 1948

Slovenija moja dežela

Letošnji božič

Letošnja božična znamka, ki jo je izdala Republika Slovenija, prikazuje prizor „Poklon svetih Treh kraljev novorojenemu Odrešeniku“. Gre za poznogotsko srednjeveško fresko, naslikano leta 1476 iz podružne cerkve sv. Miklavža v Mačah pri Predvoru. Harmonično zasnovana kompozicija, še tipično srednjeveška, pomeni po figuralni plati kakovostni vrh tega motiva v slovenskem srednjeveškem slikarstvu. V obrazih protagonistov te slikarije, v njihovih izrazih in kretnjah je mogoče zaznati pou-

darjeno lepoto milino, v koloritu pa toplo živahnost in polnost barvnega izraza.

In še ena znamka s slovenske zemlje: Avstrija je izdala za letošnjo božično znamko posnetek dela freske, ki se nahaja v prosti cerkvi v Tinjah na Koroškem. S to znamko bodo tudi praznovali 800-letnico te cerkve.

Freska je nastala leta 1423, njen del na znamki pa prikazuje hlevček, sv. Družino, vola in osla; zanimivo je da nosi Jožef v košari jajca, gos, kar je povzeto po darovih tistih časov za božič.

*Bog živi ves slovenski svet,
brate vse, kar nas je
sinov slovenske matere...*

*Vesele praznike!
Srečno novo leto!
želi*

1 9 9 9

TINTORERIA INDUSTRIAL
RAMOS MEJIA S.A.
PENTATEX S.R.L.

**MILOSTI POLNE PRAZNIKE
GOSPODOVEGA ROJSTVA
IN VELIKO SREČE
V NOVEM LETU**

ŽELI VSEM ROJAKOM
DOMA IN PO SVETU

**ZEDINJENA
SLOVENIJA**

Naj božje Dete podeli mir in blagoslov
vsaki slovenski družini - doma in po svetu!
Zveza slovenskih mater in žena

SLOVENSKI DOM CARAPACHAY

želi vsem članom in prijateljem ter vsem rojakom
blagoslovljen božič in srečno novo leto.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
TER SREČNO NOVO LETO
želi vsem Slovincem v Argentini

SLOVENSKI DOM V SAN MARTINU

„Noč se spušča v Betlehem,
vsi ljudje počivajo.

Jožef in Marija pa na vrata trkata
in prosita usmiljenja.“

Ko boš zaslišal, da svetonočni Gost trka na vrata tvojega srca, mu odpri.
Daj Mu priložnost, da vstopi v tvoje življenje, v tvojo družino, da se zopet
rodi med nami, da nas bo lahko blagoslavljal tudi v letu **1999**.

Društvo Slovenska vas

Društvo Slovenska pristava

želi vsem rojakom blagoslovljen Božič
ter obilo sreče in uspehov
v novem letu 1999

Tiha noč, Sveta noč!
Prišla je vsem pomoč
z nebni nad soncem bleščečih višav.
Prišel v dolino je solz in težav
božji učlovečeni Sin.

Narodna

Vsem članom, prijateljem
in dobrotnikom
želi v teh božičnih praznikih
blagoslova,
v letu 1999
pa obilo uspehov, zdravja in sreče

SLOMŠKOV DOM

Vesele in blagoslovljene božične praznike in sreče polno novo leto
želi vsem članom, prijateljem in znancem

NAŠ DOM - SAN JUSTO

Na božični dan po slovenski maši lepo
vabi k praznovanju slovenskega božiča.

**Veleposlaništvo
Republike Slovenije**

vošči vsem bralkam in bralcem,
naj jih veselo sporočilo božične noči
napolnjuje z mirom in veseljem vse dni
prihajajočega leta 1999

Blagoslovljen božič in uspešno
novo leto 1999

želi vsem članom in prijateljem

**Slovenski krščanski
demokrati v Argentini**

Božičnega veselja
in sreče
v novem
letu 1999
vam želi

Standmetal s.a.

ENTRE RIOS 3763

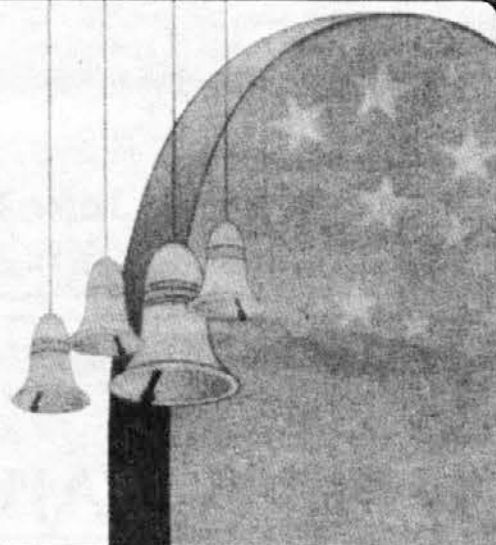
SAN JUSTO

Blagoslovljene
božične praznike
in srečno novo le
želi vsem rojakom
v Argentini
in drugod
po svetu

OBLAK HNOS. S.A. - ALMAFUERTE 3868 (1754) SAN JUSTO - BUENOS AIRES
Teléfonos: 482-0660 (LINEAS ROTATIVAS) - Fax: (541) 441-4454

Blagoslovljene
božične praznike
in srečno
ter miru
polno leto 1999
vsem
Slovincem
po svetu
želi

INTERPACK S.A.

**HERMAN ZUPAN División envases
PAPELERA DEL SUR División cartulinas**

Kredita zadruga SLOGA in MUTUAL SLOGA

voščita svojim članom in prijateljem v Argentini,
zdomstvu, zamejstvu in domovini
blagoslovljene božične praznike
in obilo uspehov, veselja in vsega dobrega
v letu 1999

Obilo božjega blagoslova
in miru v božičnih praznikih
ter mnogo zadovoljstva, zdravja
in napredka v novem letu

voščita

Marjan in Helena Loboda ZAVAROVANJA

Sarmiento 385 - 1. nadstr. - Pis. 10
Capital Federal
Tel. 325- 2127

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto želi vsem rojakom

dr. Andrej Fink

ODVETNIK — URADNI PREVAJALEC ZA SLOVENŠČINO

Civilne, kazenske, trgovske zadeve. Delovna razmerja.
Posvetovanja. Zapuščine

Larrea 929 - PB "A" - Tel. 961-2163 - (1117) Capital Federal
Ponedeljek, sredo in četrtek od 16. do 20. ure.

Blagoslovljen božič in srečno novo leto
želi

dr. Katica Cukjati

advokatinja

civilne, trgovske, delavske tožbe, pogodbe,
zapuščinske in nepremičninske razprave

Boulogne sur Mer 362 - La Tablada Tel. 652-5638
Ponedeljek, sredo, petek od 17 do 20 ure

Božičnega miru v dušah rojakov, blagoslova in uspehov polno leto 1999

FRENTE DE PLACARD PUERTAS PLACAS

LIPLAC S.A. - Av. Libertador 2951 - (1744) Moreno
Tel.: 037-688640 / 688731

Božičnega veselja
in sreče
v novem letu 1999
voščijo

Janez Jakoš in sinovi

Rivadavia 13410, Colón 17, Pizzurno 554 (1704) Ramos Mejía

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto 1999
želi vsem rojakom

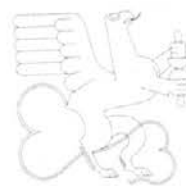
BAJDA s.r.l.

parketi

Laguna 383 - (1407) Capital Federal
Tel./Fax: 671-2494; MENDOZA

Srečne in blagoslovljene božične praznike ter miru,
zdravja in veliko uspehov v letu 1999 želi

TISKARNA VILKO d.z.o.z.

Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires
Tel.: 362-7215 / 307-1044 - Fax: 307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Blagoslovljen božič in veliko sreče v novem letu 1999
vam želi

HOSTERIA ALPINA

ter vam nudi prijetne počitnice na morju

Pričakujejo vas

Zlata Bat de Gremes in družina

Rezerve v Buenos Airesu: Telefaks 791-9697/6785
Calle 307 No. 609 (7165) Villa Gessell - Tel 0255-58066

Blagoslovljen božič in srečno novo leto 1999 želi

dr. Liliana Kožar

odvetnica

Bogotá 3099 2. B - torek in petek 16 - 20; tel. 613-1300

Blagoslovljene božične praznike
in srečno novo leto
želi

odvetniška pisarna

dr. Franc Knavs,

dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs

Tucuman 1455 - 9. nadstr. E in F - Tel. 374-7991 / 372-0320
Odprto vsak dan od 15. do 19. ure

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto želi

DR. VITAL AŠIČ

odvetnik

Paraná 830, 5. nadstr., tel. 811-8186
Prijave na tel/faks: 798-5153 (vsak dan od 17. do 20. ure)
E-mail: asic@interar.com.ar

Naj Kristusovo rojstvo ob pomoči slovenske Cerkve in ljudi dobre volje
z novim letom 1999 prinese vsem Slovencem doma in po svetu dokončno
spravo in zaslužen blagostanje.

Naj duhovne, moralne in narodne vrednote ponovno zaživijo v srcih
slovenskega naroda.

To so moje želje in voščila vsem rojakom, Slovencem!

Vinko Levstik, Gorica

Vesele božične praznike, obilo sreče, zdravja in blagostanja
v letu 1999 vošči vsem Slovencem dobre volje

Stanislav Zupančič

MARTILLERO PUBLICO NACIONAL

Quintana 2450 - (1650) San Martin - Tel.: 755-2678

Božične milosti in obilo sreče v novem letu 1999
želi vsem rojakom

Gaber Maderas

MARJAN PETKOVŠEK

Av. Churruca 9862 - (1675) Loma Hermosa - Pcia. Bs. As.
Tel.: 769-0159 - Tel/Fax: 769-9756

Novice iz Slovenije

Slovenci v Argentini

Miklavžev večer v Bariločah

Sv. Miklavž je tudi letos obiskal naše otroke in sicer je prispel v Stan Slovenskega planinskega društva zvečer 5. decembra v spremstvu angelov in dveh parkljev. Tako kot vsako leto je bila dvoranica nabito polna malčkov, učencev šol Jakoba Aljaža in „ABC... po slovensko“, poleg mladih, staršev, starih staršev in družin. Po priložnostnem nagovoru je nato sv. Miklavž obdaril vse navzoče otroke, katerih je bilo skoraj petdeset, nekatere starejše, predvsem pa učiteljice obeh šol. Vkljub navzočnosti parkljev je bilo vzdušje zelo umirjeno in prijetno.

Po Miklavževem odhodu je pa bila v zborni sobani odprta razstava fotografij triinšestdesetletnega Ljubljana Cirila Velikoverha „Cerkve in verska znamenja v slovenskih gorah“. Avtor je prehodil Slovensko planinsko pot, ki je dolga skoraj 800 km, od Maribora do Ankara, „prek Pohorja, Uršlje gore, Karavank, Savinjskih,

Kamniških in Julijskih Alp, Cerkljanskega in Idrijskega hribovja, Trnovskega gozda in Krasa“ ter slikal in „se pogovarjal le s pastirji na planšarijah in s planinci na poteh ter domačini in duhovniki v naseljih“.

Bogata razstava obsega sedemdeset fotografskih primerkov v velikosti poštne razglednice, ter je vsaka od njih opremljena s priložnostno razlago ter z imeni okoliških gor, kadar je to potrebno, in drugih značilnosti. Na orisu slovenskega ozemlja so pa bile pritrjene lokalne zemljevidne karte šestih področij, skozi katera vodi zgoraj omenjena pot.

Zamisel in izvedba je pa bila na odgovornosti predsednika SPD arh. Andreja Duha s sodelovanjem Alenke in Marije Arnske ter kar zadeva računalniške opore, društvene tajnice Klavdije Kambič. Naj gre prirediteljem in avtorju razstave naše priznanje, željo, da bi kaj podobnega kmalu ponovilo.

SZ

Carapachay

Zaključek šolskega leta Jurčičeve šole je bil v soboto, 5. decembra. Učenci so pod vodstvom učiteljic nastopili s petjem, deklamacijami, predstavili so božični prizor pred jasicami s petjem angelov in pastirjev.

Po razdelitvi spričeval so bili učenci in učenke, ki zapuščajo šolo, sprejeti v Društvo Slovenski dom Carapachay kot člani pripravniki „kadeti“ do 18. leta starosti, ko lahko po pravih postanejo redni člani Doma; sprejemne listine jim je izročil predsednik Franci Korošec. Nato se je predsednik šolskega odbora zahvalil katehetu in učiteljicam za ves trud, ki so ga doprinesli k dobremu uspehu šole. V znak priznanja in zahvale, ki nam je mnogim težko izreči, so bile učiteljice nagrajene s šopkom rož in darili.

Nestrpno pričakovanje napovedanega sv. Miklavža, ki se je zavlekel v nedogledni čas, je izkoristile Franci Žnidar, ki je povezoval program in v daljših besedah razložil namen miklavževanja, ki je v Sloveniji in sploh v zahodnih delih udomačena navada, da se ob tej priliki obdari otroke in tudi odrasle, kateri so s svojim vedenjem zas-

lužili plačilo. Treba pa je paziti, da ta navada ne preide v neokusno šalo in teater, paziti je, da pri tem veselju otrok ostane predvsem vzor dobrote in ljubezni.

Končno je le prispel Miklavž v spremstvu angelov. Vrišč otrok se je prenehal, ko so se v dvorani pojavili tudi parkeljci. Po lepem nagovoru sv. Miklavža, namenjen otrokom in tudi starejšim, je začel razdeljevati darila pridnim, pa tudi ne tako pridnim, kot je nekdo od otrok pripomnil.

Naslednji dan pa je bila redna nedeljska maša, posvečena šolski mladini, z lepim nagovorom župnika Francija Cukjatija, pesmi med mašo pa so spremljali mladi glasovi. Po službi božji so navzočo šolsko zastavo s kratkimi besedami voditeljice šole Metke Slabe odhajajoči iz šole izročili razredu, ki jim sledi, odpeli so nato slovensko himno, učiteljica sedmega razreda ga. Marija Slabe pa je odhajajočim izročila diplome o končanem šolskem tečaju z lepimi in bodrilnimi besedami.

-ar

Osebnosti

Rojstvo: V torek, 15. decembra se je rodil **Matjaž Tomaž Kočar**, sin Tomaža in Ane Kristine Farreras.

Srečnim staršem naše čestitke!

Krst: V cerkvi Marije Pomagaj je bila v soboto, 19. decembra, krščena **Viktorija Kastelic**, hčerka Aleksandra in Gabrijele roj. Tomazin; botra sta Toni Kastelic in Monika Tomazin, krstil pa je mons. Jože Škerbec.

Čestitamo!

Nove diplomantke: Na podjetniški univerzi UADE je dokončala študije **Anica Truden** in prejela naslov „licenciada en comercio internacional“.

Na ekonomski fakulteti buenoaireske univerze je diplomirala **Monika Verbič Leber** in prejela naslov „Contadora pública nacional“.

Na fakulteti zdravstvenih ved univerze v Rosario je uspešno dokončala študije **Ema Urbančič Marušič** in postala „licenciada en enfermería“.

Na Inštitutu „San Miguel“ v Tucumánu je končala študije **Marta Ivana Žakelj** in postala „técnica superior en turismo“.

Želimo jim veliko sreče!

NOVO MESTO - Novomeška policija je nedavno v dveh stavbnih prostorih na območju Novega mesta zasegla večjo količino ponarejenih dokumentov ter pripomočke za ponarejanje. Policija je zasegla 94 slovenskih mednarodnih vozniških dovoljenj, 55 mednarodnih vozniških dovoljenj, 606 potrdil o uspešno končanem izpopolnjevanju strokovne izobrazbe ter 52 dovolilnic za mednarodni prevoz. Našli pa so tudi 142 pol, na katerih so natisnana po štiri vozniška dovoljenja YU različnih števil ter 1082 pol, na katerih so natisnana po štiri vozniška dovoljenja Ukrajine brez serijskih števil. Skupno bi tako z izrezom dobili 568 jugoslovanskih vozniških dovoljenj in 1328 ukrajinskih vozniških dovoljenj.

LJUBLJANA - Na sedežu Slovenske akademije znanosti in umetnosti so predstavili ponatis oziroma pretisk zbirke slovenske baročne rektorske proze Sacrum promptuarium avtorja Janeza Svetokriškega. Faksimilirani ponatis je gmotno omogočil Bruno Breschi, zdravnik iz Gradeža v Italiji, in se s tem mecenskim dejanjem po besedah akademika Franceta Bernika „trajno vpisal v kulturni spomin našega naroda, obenem pa počastil tudi spomin na svojo mater, po rodu Slovenko“.

LJUBLJANA - Pri Založbi Sanje so izdali zgoščenko in kaseto, na kateri so zbrali 21 šansonov, popevk in songov ene najboljših slovenskih igralk Duše Počkajve (1924-1982). Kot so povedali na predstavitvi, so na zgoščenki šansoni zbrani vsi zvočni zapisi Počkajve, ki so jih doslej našli v javnih (predvsem Radia Slovenije) in zasebnih (sina Matije Rozmana in pesnika Janeza Menarta) arhivih.

LJUBLJANA - Muzikološki inštitut pri Znanstveno-raziskovalnem centru Slovenske akademije znanosti in umetnosti je predstavil dva zbornika referatov z mednarodnih simpozijev o glasbenem baroku na Slovenskem (l. 1994) oz. srednjeveški glasbi na Slovenskem in njenih evropskih vzporednicah (l. 1997), kakor tudi tri zvezke transkripcij skladb Janeza Krstnika Dolarja (Missa Viennensis, Missa sopra la bergamasca, Psalmi) ter Wolfganga Stricciusa (Neue deutsche Lieder). Inštitut je predstavil tudi obsežne priprave na 450-letnico rojstva skladatelja Jakoba Gallusa v l. 2000.

Slovenija in šport

rekordom 1:02,26 osvojila srebrno medaljo na 100 metrov mešano. Hitrejša od slovenske plavalke je bila le Slovakinja Martina Moravcova z novim svetovnim rekordom 1:00,43 sekunde. V popoldanskem finalu je nastopila tudi Alenka Kejžar in na 200 m mešano osvojila 5. mesto. Slovenci so znova odlično nastopili že v kvalifikacijah. Dopoldan so dosegli kar pet državnih in en osebni rekord. Poleg Kejžarjeve sta bili rekordni tudi Urška Roš in Tanja Blatnik na 400 metrov prosto. Najprej je Roševa z izidom 4:17,78 popravila doslej najboljšo znamko Blatnikove za devet stotink sekunde, kar je zadostovalo za 20. mesto, nekaj minut za njo pa je Blatnikova razdaljo preplavala v 4:16,51 minute in bila 15. Z 9. časom predtekmovalja sta bila rekordna tudi Mariborčan Blaž Medvešek na 200 m hrbtno (1:57,93) in Emil Tahirovič na 100 m prsno (1:01,95), kar je zadostovalo za 17. mesto. Urška Slapšak je na 50 metrov prosto z izidom 25,82 dosegla osebni rekord.

SPLIT, Hrvaška - Roman Kejžar je zmagal na dveh mednarodnih uličnih tekih na Hrvaškem. Najprej je z novim rekordom (7:28,00) zmagal na 2,9 km dolgi progi v Sinju pred Hrvatoma Čeličem in Ljubojev, potem pa je bil najboljši na 3,6 km dolgi

progi v Splitu. S časom 10:12,00 je prehitel Hrvata Petroviča in Čeliča.

BRUSON, Italija - V italijanskem Brusonu so tankajšnji prireditelji izpeljali že 43. tekmo pokala ICC (evropski pokal) v smučarskih tekih. Kljub velikemu pomanjkanju snega jim je uspelo progo dobro pripraviti, v slovenskem taboru pa se je spet najbolj izkazala Andreja Mali, ki je med članicami na pet kilometrov prosto zmagala. Med člani je Matej Soklič (10 km) pristal na šestem mestu, pri mladincih pa je bil Miha Plahutnik deseti.

LJUBLJANA - Dosedanji predsednik Olimpijskega komiteja Slovenije - Združena športnih zvez (OKS) Janez Kocijančič (bivši predsednik Združene liste) je bil na današnji volilni skupščini (spet) izvoljen za prvega moža krovne slovenske športne organizacije. Dobil je 93 glasov, njegov protikandidat Dušan Šešok pa 14.

LJUBLJANA - Komisija za športno plezanje pri Planinski zvezi Slovenije je svojim tekmovalcem podelila priznanja za dosežke v letu 1998. Za najboljšo športno plezalko je bila izbrana Martina Čufar, najuspešnejši plezalec pa je Jure Golob, ki je v Cortini dosegel prvo slovensko zmago na velikih tekmovanjih.

KOPER - Svetovna in evropska podprva v jadrnanju Tomaž Čopi in Mitja Margon (razred 470) sta že odpotovala v Avstralijo, kjer se bosta pripravljala za svetovno prvenstvo, ki bo sredi januarja v Melbourne. Drugi dve slovenski posadki Janja Orel in Klara Maučec (470) ter Vasilij Žbogar (laser) bosta odšli v Avstralijo pozneje.

MÜNCHEN, Nemčija - Na tekmi Eurostars, tradicionalnem dvoboju najboljših evropskih košarkarjev Vzhoda in Zahoda, ki bo 29. decembra v Berlinu, bosta tudi letos nastopila dva slovenska igralca. Bralci 24 evropskih časnikov (v Sloveniji Delo) iz 19 držav so izmed 24 najboljših igralcev izbrali Marka Miliča, ki bo igral za Vzhod, in Radoslava Nesteroviča za Zahod.

ROGLA - Švicar Urs Eiselin in Avstrijka Babsi Hoffman sta zmagovalca prve tekme Ballentine's snowboard grand prixa, ki je bila na Rogli. Tekmovalci so se merili v dvoboju, odlično pa so se odrezali tudi slovenski deskarji. Polona Zupan je zasedla drugo mesto, Primož Plestenjak osmo in Luka Grilc pa deseto mesto.

SHEFFIELD - Slovensko plavanje je bogatejše za novo medaljo z največjih tekmovanj. Na evropskem prvenstvu v kratkih bazenih je Nataša Kejžar z novim državnim

Mali oglasi

TURIZEM

Tel. 441-1264 / 1265

Letalske karte, rezervacije hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knave, dr. Bernard Knave, dr. Veronika Knave - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Almaguer 3351, 1. nadst. "F", San Justo. Tel. 482-5624.

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - (1708) Morón Tel.: 696-8842 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Kvalitetno razvijanje fotografskih filmov: 36 posnetkov 10x15 \$ 10.- Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga - Tel.: 659-2060 - E-mail: marko@pinos.com

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Urađuje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Urađuje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Obvestila

ČETRTEK, 24. decembra:

Slovenska polnočnica ob 22. v cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši.

ČETRTEK, 31. decembra:

Silvestrovanje na Pristavi ob 21. uri.

Silvestrovanje v San Martinu ob 22. uri.

TOREK, 5. januarja 1999:

V SLOGI predstavitev knjige dr. Marka Kremžarja „Izhodišča in smer“, ob 20. uri

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 22. decembra 1998

1 dolar	10,18 SIT tolarjev
1 marka	96,22 SIT tolarjev
100 lir	9,71 SIT tolarjev

**Oddajam bungalov
za tri osebe in stanovanje
za pet oseb v Villa Catedral,
Bariloche.
Telefon 0-944-24978**

Tadej Zurec

NAPELJAVA IN POPRAVILA
PLINSKIH IN VODNIH
INSTALACIJ TER KLOAK
PROSITE ZA PRORAČUN

Rep. Sudafricana 2960 - (1714) Ituzaingó
Tel.: 623-2003 / Cel.: (15) 526-2202

LEVSTIKOVA HOTELA V ITALIJI

PALACE HOTEL je v samem središču Gorice, približno 1 km od državne meje. Ponaša se z odlično restavracijo, dnevnim barom, konferenčno dvorano za 100 oseb in manjšo za 30 - 40 oseb. Moderno opremljen, 75 sob ali ca. 150 ležišč. V sobah so kopalnica, sušilec za lase, mini bar, telefon in televizijski sprejemnik, zavarovan parkirni prostor.

Naslov: Palace Hotel, Corso Italia 63 - 34170 GORIZIA - GORICA
Tel. (00-39-0481) 82166, fax (00-39-0481) 31658

HOTEL EMONA, 2. kategorije je v zgodovinskem središču Rima. Vse sobe imajo lastno kopalnico, radijski in televizijski sprejemnik, telefon, mini bar ter ogrevalne naprave pozimi, poleti pa hladilne. Hotelsko osebje je slovensko; poskrbelo bo za vaše dobro počutje. Hotel ima tudi lastni avtopark.

Pokličite nas po telefonu:

(00-39-06) 702-7911 ali 702-7827, fax (00-39-06) 702-8787

Naslov: HOTEL EMONA, Via Statilia 23 - 00185 ROMA - RIM

V OBEH HOTELIH IMAJO SLOVENSKI GOSTJE POPUST.
PRIČAKUJEMO VAS!

SILVESTROVANJE NA PRISTAVI

31. decembra 1998 ob 21. uri

- Večerja
- Šaljiv prizor
- orkester: „Die lustigen musikanten“
- Disc Jockey M&S

Z veseljem vas spet pričakujemo!

SILVESTROVANJE V SAN MARTINU

31. decembra 1998 v Slovenskem domu

Ob 22. večerja in ples ob melodijah orkestra Zlata zvezda

Slovenska manjšina na Primorskem

ZAKON ZA ZAŠČITO MANJŠINE

V ožjem delovnem odboru komisije za ustavna vprašanja italijanske poslanske zbornice so se bodo 30. novembra pričele predstavitve zakonskih osnutkov za zaščito slovenske manjšine. Izhodišče je poenoten zakonski predlog, ki ga je ob privoljenju leve sredine in Stranke komunistične pre-nove oblikoval poslanec levsredinske Oljke Domenico Maselli.

Poslanci so najprej prislunili stališčem predstavnikov dežele Furlanije-Juljske krajine ter Trsta in Gorice, v torek popoldne so na programu manjše občine, v sredo bodo prislunili stališčem slovenskih organizacij, dan kasneje pa so na vrsti še italijanske organizacije.

Poslanci imajo do 9. decembra možnost, da predložijo popravke in dopolnila k zakonu, zato čakajo na izid teh predstavitev, ki bodo pomembne tako iz političnega kot tudi iz vsebinskega vidika. Če ne bo zapletov, bo ožji odbor morda še pred božičem dokončno sestavil zakonski predlog ter ga predložil ustavni komisiji. Nato pa naj bi ga spomladi prihodnjega leta vzela v pretres poslanska zbornica, če ne bo nepričakovanih zastojev v delu parlamenta ali drugih političnih zapletov.

ODZIVI SLOVENSKE MANJŠINE

Na dogajanja v zvezi z zakonskim osnutkom za zaščito slovenske manjšine v Italiji, sta se 5. decembra odzvali Stranka Slovenske skupnosti (SSk) ter Slovenska kulturno gospodarska zveza (SKGZ).

Po mnenju SSK je besedilo osnutka potrebno dopolniti. Menijo namreč, da je potrebno paritetni odbor za vprašanja slovenske manjšine, ki ga predvideva Maselli-jev osnutek, poenostaviti, v njem pa bi morali biti navzoči predstavniki italijanske

države, dežele Furlanije - Juljske krajine in slovenske manjšine. Ozemlje, na katerem naj veljajo zaščitne norme, mora biti zgodovinsko območje, na katerem živi slovenska manjšina. Občine v pokrajini Videm, in sicer Kanalsko dolino, Rezijo ter Terske in Nadiške doline (Beneško Slovenijo) pa je treba razglasiti za prizadeto področje, ki mu je treba dodeliti posebne prispevke v podporo družbenim in gospodarskim dejavnostim, vrednotenju jezikovnih in kulturnih pobud in dejavnosti ter spoštovanju običajev. Italijanska vlada bi morala izdati norme, ki bi dejansko zagotavljale izvolitev enega poslanca in enega senatorja slovenske manjšine v italijanski parlament.

**OPOZARJAMO PRIMORSKE
ROJAKE, KI TELEFONIRAJO V
ITALIJO, DA JE TA DRŽAVA
SEDAJ SPREMENILA KLICNE
ŠTEVILKE. POZANIMAJTE SE!**

SLOGA SPOROČA

V torek, 5. januarja 1999 ob 20. uri
v glavni pisarni, Bm. Mitre 97, Ramos Mejía

**PREDSTAVITEV KNJIGE
Dr. Marko Kremžar:
IZHODIŠČA IN SMER**

Po predstavitvi NAGRADNO ŽREBANJE za dve letalski vozovnici
BUE-LJU-BUE

V SLOGI JE MOČ!

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Cuenta N° 7211
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421
e-mail: esloveniau@impsat1.com.ar
e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti
pa \$ 70; obmejne države Argentine 105 USA
dol.; ostale države Amerike 120 USA dol.;
ostale države po svetu 130 USA dol.; vse za
pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto
75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires -
Argentina - Tel.: 307-1044 - Fax: 307-1953
E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Najlepše darilo za božič, novo leto ali (zakaj ne) Tri kralje ZBORNİK

Naša zgodovina - vaš ponos.
ZBORNİK

v vsako slovensko družino.
Dobite ga v društveni pisarni,
v Slogi in njenih podružnicah.

**S TO ŠTEVILKO JE
SVOBODNA SLOVENIJA
ZAKLJUČILA LETOŠNJO
LETO. PRIHODNJI TEDEN
NE BO IZŠLA.
PRVA ŠTEVILKA V LETU 1999
BO IZŠLA 7. JANUARJA,
NASLEDNJA PA
14. JANUARJA.
NATO BO ZARADI POČITNIC
TRETJA ŠTEVILKA IZŠLA
4. FEBRUARJA.**